

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР УКРАЇНИ

вул. Грушевського, 12/2, Київ, 01008,
тел.: (044) 254 7624, телефакс: (044) 254-0584

До листа Рахункової палати
від 22.06.18 № 07-1423

**РЕВІ А. О.
КУБІВУ С. І.
СУПРУН У.
МАРКАРОВІЙ О. С.
КНЯЗЬВУ С. М.
ЛЯПІНІЙ К. М.
СТЕПАНОВУ М. В.
ЛОЗОВОМУ В. М.
КЛИЧКУ В. В.**

Прошу відповідно до компетенції опрацювати, вжити необхідних заходів до врегулювання порушених питань, усунення виявлених порушень та недопущення їх у майбутньому. З питань, що потребують прийняття рішення Уряду, подати Кабінетові Міністрів узгоджені пропозиції в установленому порядку.

Про результати поінформувати Рахункову палату і Кабінет Міністрів.

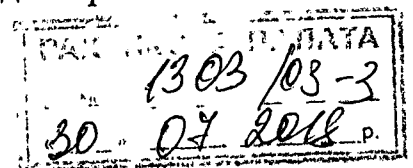
**РОЗЕНКУ П. В.
САЄНКУ О. С.
БОНДАРЕНКУ В. В.
✓ ПАЦКАНУ В. В.**

ФЕДОРЧУКУ В. Я.

Коблошу В. В. (Максимчуку О. С.), Бровченко Л. С.

Володимир ГРОЙСМАН

ДЕПАРТАМЕНТ ДОКУМЕНТООБІГУ ТА КОНТРОЛІС
СЕКРЕТАРІАТУ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
№ 26496/1/1-18 від 27.07.2018

73
17:15:01

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

12.06.2018 № 07-1423

На № _____ від _____

Прем'єр-міністру України
Гройсману В. Б.

Щодо результатів аудиту

Шановний Володимире Борисовичу!

На засіданні Рахункової палати 12.06.2018 було розглянуто і затверджено Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації, а також за підсумками його обговорення прийнято рішення.

Згідно з вимогами частини третьої статті 39 Закону України «Про Рахункову палату» надсилаємо відомості у формі рішення Рахункової палати (додається) і просимо поінформувати про вжиті за результатами його розгляду заходи.

Додаток: на 12 арк.

З повагою

Голова

В. В. Пацкан

Вик. Дижуха Ольга Володимирівна
Тел. 234-73-48

ДЕПАРТАМЕНТ ДОКУМЕНТООБІГУ ТА КОНТРОЛЮ
СЕКРЕТАРІАТУ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
№ 2649В/01-18 від 02.07.2018

73

09:50:31

43
2001

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 12 червня 2018 року № 14-3

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України «Про Рахункову палату» розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації

За результатами розгляду Рахункова палата

В С Т А Н О В И Л А:

1. У 2017 році вперше забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації (далі – ТЗР) здійснювалося в умовах найбільшого за обсягами (стовідсоткового) за останні роки виділення асигнувань із загального фонду державного бюджету за бюджетною програмою 2507030 «Заходи із соціальної, трудової та професійної реабілітації інвалідів» (1,6 млрд грн, або майже вдвічі більше порівняно з 2015 роком). Водночас питання забезпечення окремих категорій населення ТЗР із року в рік стає все більш актуальним, а кількісна потреба в таких засобах і обсяги видатків на її задоволення зростають. Загальна чисельність осіб, які перебували на обліку в органах соціального захисту населення для забезпечення ТЗР, у 2017 році збільшилася порівняно з 2015 роком на 17,7 відс. і становила 619,4 тис. осіб.

У 2017 році загалом задоволено кількісну потребу в ТЗР на 83,8 відс., вартісну – на 100,3 відсотка. При цьому в розрізі видів ТЗР особи з обмеженими можливостями були забезпечені засобами реабілітації лише на 52,3 відс., протезно-ортопедичними виробами – на 74,7 відс., кріслами колісними – на 85,3 відс. через системні недоліки в механізмах формування кількісної та вартісної потреби, планування та розподілу видатків за видами ТЗР і непрозоре визначення розмірів граничних цін на 2017 рік.

Крім того, має місце непропорційний розподіл ТЗР для цієї категорії громадян у розрізі регіонів. Зокрема, потреба в засобах реабілітації у Донецькій області була задоволена лише на 27,1 відс., натомість у Київській – на 88,1 відс.,

у Рівненській області у протезно-ортопедичних виробках (далі – ПОВ) – на 27,4 відс. і у Кіровоградській області в ортопедичному взутті – на 64,2 відс., натомість у Тернопільській області забезпеченість перевищила у 5,3 і 5,5 рази існуючу потребу. Як наслідок, необґрунтоване планування призвело до завищення вартісної потреби у ПОВ, за розрахунками, на 60 млн гривень.

Міністерством соціальної політики України як головним розпорядником бюджетних коштів за цією бюджетною програмою і Фондом соціального захисту інвалідів (далі – Фонд) як її-відповідальним виконавцем у 2017 році не забезпечено ефективного управління коштами державного бюджету, виділеними на забезпечення окремих категорій населення ТЗР, а також належного внутрішнього контролю за їх використанням. У результаті з порушенням умов договорів у частині несвоєчасного закриття попередньої оплати і оплати непередбачених ними видів ТЗР використано 26,9 млн грн, неекономно – 123,5 млн грн, нерезультативно – 3,5 млн грн, державним бюджетом недоотримано щонайменше 0,3 млн гривень.

Неналежне виконання посадовими особами Мінсоцполітики і Фонду своїх повноважень у перевірений період унеможливило повну реалізацію прав громадян на забезпечення їх технічними та іншими засобами реабілітації.

За даними Фонду, впродовж 2017 року та I кварталу 2018 року за рахунок бюджетних коштів, спрямованих у 2017 році, видано 697,6 тис. од. ТЗР без урахування незакритої станом на 06.04.2018 підприємствами попередньої оплати у сумі 9,3 млн грн із 731,1 млн грн, спрямованих у грудні 2017 року. Фонд станом на 01.06.2018 не подав уточненого звіту про виконання паспорта бюджетної програми 2507030 за цим напрямом за 2017 рік, показники якого б ураховували закриття дебіторської заборгованості, а Мінсоцполітики, відповідно, його не уточнювало. Тобто остаточна кількість ТЗР, виданих особам з обмеженими можливостями, не була відома. Такий підхід до формування звіту про виконання паспорта призвів до втрати головним розпорядником причинно-наслідкового зв'язку між виділенням бюджетних коштів і отриманим результатом.

2. Мінсоцполітики видавало нормативно-правові акти, що змінили підходи до формування граничних цін на 2017 рік, а також не враховували в окремих випадках технічних і конструктивних особливостей ТЗР. Як наслідок, було створено умови для зростання граничних цін на більшість видів ТЗР у 1,5–9 разів, що призвело в окремих випадках до збільшення бюджетних видатків. Граничні ціни за певними видами ПОВ зросли майже на 400 відс. (ортези на колінний-гомілковостопний суглоб-стопу ОН.1.3.1.1.1), крісел колісних – на 560 відс. (модель PEGAZ багатофункціональна базова), окремих засобів реабілітації – від 8,5 відс. (ліжка ортопедична) до 900 відс. (подушка протипролежнева одношарова). За проведеними розрахунками, у разі встановлення обґрунтованих розмірів граничних цін на більшість ТЗР на 2017 рік видатки бюджету були б нижчими щонайменше на 76,5 млн грн, що дало б можливість забезпечити більшу кількість осіб з обмеженими можливостями ТЗР і свідчить про неекономне використання бюджетних коштів.

Зволікання із встановленням граничних цін на крісла колісні та засоби реабілітації призвело до затримки на три, а в окремих випадках на 9 місяців забезпечення осіб з інвалідністю цими видами ТЗР. Крім того, застосування розмірів граничних цін на 2017 рік до виробів, виготовлених у період дії наказу Мінсоцполітики від 29.01.2016 № 59 «Про організацію забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації» (у ред. з 02.12.2016), призвело до неекономних витрат державного бюджету – 47 млн гривень.

У результаті підприємства, переважно недержавної форми власності, посиляючись на власну облікову політику, могли маніпулювати складовими собівартості виробів з метою наближення відпускної ціни до встановлених граничних цін на 2017 рік. Як наслідок, на окремих підприємствах при дотриманні встановлених 9 відс. рентабельності рівень накладних витрат досягав понад 3 тис. відс. основної заробітної плати. При цьому Фонд, передбачивши в договорах умови щодо можливості перевірки формування калькуляцій собівартості виробів, фактично проводив їх лише камерально після отримання актів виконаних робіт і реєстрів, а факти зменшення відпускної ціни мали поодинокий характер.

Мінсоцполітики на вимогу Державної регуляторної служби України нормативно впроваджено надмірне порівняно з провідними країнами Європи спрощення вимог до підприємств, що виготовляють/постачають ТЗР. Насправді, запровадження добровільної сертифікації ТЗР серійного виробництва лише підвищило ризики втрати їх якості. Внаслідок скасування вимоги щодо подання сертифікатів про повірку обладнання у 2017 році ТОВ «ТАНТА ПЛЮС» за шістьма позиціями вимірювальної техніки вона взагалі не проводилася,

Зазначені чинники створюють ризики неповноцінної реабілітації 619,4 тис. осіб з обмеженими можливостями, які перебувають на обліку в органах соціального захисту населення для забезпечення ТЗР, що ускладнює їх інтеграцію в суспільство.

Все перелічене вище негативно вплинуло на задоволення кількісної потреби та, незважаючи на збільшення обсягів бюджетних асигнувань на цю мету, призвело до їх неекономного використання.

3. Мінсоцполітики не виконано більшості рекомендацій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту (звіт затверджено 14.07.2015 за № 12-3) щодо усунення проблем нормативно-правового та організаційного характеру, що призвело до неузгодженостей з чинним законодавством нормативно-правової бази, яка врегульовує питання забезпечення ТЗР, створило ризики втрат бюджетних коштів, знизило ефективність їх використання, а також негативно вплинуло на повноту, своєчасність і якість забезпечення ТЗР окремих категорій населення, тобто їх законні права було порушено. Зокрема:

- залишається актуальним питання удосконалення технічних можливостей Централізованого банку даних з проблем інвалідності (далі – ЦБІ) з метою генерації детального розрахунку кількісної потреби в ТЗР. Це забезпечить

економне та результативне використання бюджетних коштів, що виділяються із державного бюджету на цю мету, а відтак належний поточний контроль за таким процесом з боку всіх залучених органів. Водночас ризики у функціонуванні ЦБІ залежать не лише від його технічних особливостей, а й стану комп'ютерної техніки і програмного забезпечення та вміння працівників органів соціального захисту населення використовувати всі наявні можливості, коректно вносити дані про замовлення та фактичну видачу ТЗР підприємствами, які, як засвідчив аудит, маніпулюють цією інформацією. Водночас відсутня достатня впевненість у достовірності показників звітності про забезпечення окремих категорій населення ТЗР (форма 7), що складається органами соціального захисту населення. Є високі ризики недостовірності даних звітності, оскільки встановлено, що вона некоректно заповнюється;

- аудиторські рекомендації щодо поновлення в Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення, переліку таких засобів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 № 321 (далі – Порядок № 321), права дітей до 18 років на безоплатне забезпечення двома парами ортопедичного взуття на рік не були виконані, а умови такого забезпечення змінені шляхом виключення із Порядку № 321 у ред. з 07.04.2018 норми про їх забезпечення двома парами індивідуальних ортезів на стопу на рік при плосковальгусних і плосковарусних деформаціях стоп, що не узгоджується із частиною третьою статті 26 Закону України від 26.04.2011 № 2402 «Про охорону дитинства» і підвищує ризики зростання чисельності підлітків з інвалідністю та, відповідно, збільшує попит на ринку ортезів. Так, якщо на початок 2017 року на обліку в органах соціального захисту населення перебувало 110,2 тис. дітей до 18 років із різними вадами, то на початок 2018 року їх чисельність зросла до 118,7 тис. дітей;

- за безперервного процесу звернення окремих категорій осіб щодо забезпечення їх ТЗР згідно з Порядком № 321 підприємства, переважно державної форми власності, продовжували подальше виготовлення та видачу цих засобів понад обсяги укладених з Фондом договорів у поточному році та за відсутності нових договорів у наступному році. При цьому для отримання оплати за видані ТЗР за рахунок коштів державного бюджету в межах договору поточного року підприємства маніпулювали у ЦБІ датами видачі ТЗР, тобто надавали недостовірну інформацію Фонду про фактичну дату забезпечення осіб ТЗР. Зазначене призвело до відстрочення права осіб на наступну своєчасну заміну ТЗР і порушення принципів бухгалтерського обліку щодо «превалювання сутності над формою» та «повного висвітлення», визначених Законом України від 16.07.99 № 996 «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Такі дії посадових осіб (Київське казенне експериментальне протезно-ортопедичне підприємство, директор Страшний С. А., Одеське казенне експериментальне протезно-ортопедичне підприємство, директори Лосева В. Є., Русавський О. П., Хмельницьке державне експериментальне протезно-ортопедичне підприємство, директор Лішук І. В.) мають ознаки кримінального

правопорушення, встановленого статтею 366 Кримінального кодексу України. Водночас, незважаючи на те, що такі факти є непоодинокими, їх встановлення можливе лише за результатами перевірок.

4. Мінсоцполітики не забезпечено ефективної роботи створених ним дорадчих органів: Експертної комісії Мінсоцполітики України щодо встановлення відповідності кваліфікаційним вимогам підприємств усіх форм власності – кандидатів на виготовлення, постачання, ремонт та технічне обслуговування технічних та інших засобів реабілітації (далі – Комісія) і Експертної комісії Мінсоцполітики України із забезпечення інвалідів технічними та іншими засобами реабілітації, ціна яких перевищує граничну (далі – Експертна комісія), своєчасності і обґрунтованості прийнятих цими комісіями рішень, що посилює ризики виготовлення/постачання ТЗР неналежної якості, а також призвело до несвоєчасного забезпечення осіб ТЗР, зокрема,

- 36 підприємств включені до переліку підприємств, що відповідають кваліфікаційним вимогам на виготовлення, постачання, ремонт та технічне обслуговування ТЗР, через півтора місяця і більше з дати прийняття такого рішення Комісією, а перевірки на них проводилися через чотири дні – сім місяців відповідно, що призвело до затримок з укладенням договорів;

- не усунені правові прогалини наказу Мінсоцполітики від 01.10.2012 № 610 «Про Експертну комісію Мінсоцполітики України із забезпечення інвалідів технічними та іншими засобами реабілітації, ціна яких перевищує граничну (далі – Наказ № 610), які дають можливість забезпечувати ТЗР серійного виробництва у разі, якщо ціна, запропонована виробником, перевищує граничну, а також унеможливають з'ясування своєчасності надходження заявок підприємств до Мінсоцполітики та подання їх на розгляд Експертної комісії, а отже – термінів відстрочення забезпечення осіб з інвалідністю ТЗР.

5. Мінсоцполітики і Фондом у порушення бюджетного законодавства не забезпечено в повному обсязі обґрунтованого планування видатків на забезпечення окремих категорій населення ТЗР за рахунок коштів державного бюджету за КПКВК 2507030, розподілу асигнувань у розрізі ТЗР та їх ефективного використання, зокрема:

- визначені Мінсоцполітики підходи до формування кількісної та вартісної потреби у ТЗР через невикористання можливостей ЦБІ та некоректне заповнення органами соціального захисту населення звітності щодо забезпечення окремих категорій населення ТЗР не давали можливості сформувані та достовірні обсяги видатків з державного бюджету на цю мету. Як наслідок, необґрунтоване планування всупереч пункту 22 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, видатків на забезпечення осіб ТЗР призвело до завищення вартісної потреби в ПОВ, за розрахунками, на 60 млн грн, що згідно з пунктом 3 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства;

- наявна потреба, зібрана Фондом ще у жовтні 2016 року, впродовж 2017 року Мінсоцполітики та Фондом, незважаючи на зростання розмірів граничних цін на 2017 рік і необхідність обґрунтування перед Урядом додаткового виділення асигнувань на цю мету, не коригувалася. У результаті уточнені кошторисні призначення перевищували обсяги потреби на 12,2 млн грн;

- включені до бюджетного запиту та паспорта бюджетної програми 2507030 за напрямом «забезпечення окремих категорій населення ТЗР» результативні показники були несумісними між собою, базувалися на застарілих звітних даних, що є порушенням пункту 6 Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Мінфіну від 10.12.2010 № 1536 (далі – Загальні вимоги). Лише окремі з них були відкориговані наприкінці року. При цьому виключення Мінсоцполітики за вимогою Мінфіну із паспорта всупереч абзацу другого пункту 5 Загальних вимог показників, що характеризують обсяги та структуру ресурсів, не узгоджується із пунктом 8 Загальних вимог і унеможливило оцінку вартісної потреби, у т.ч. за видами ТЗР;

- надання Мінсоцполітики з грудня 2016 року права Фонду передбачати у договорах на забезпечення ТЗР і послугами з їх післягарантійного ремонту умови щодо закриття попередньої оплати в термін до трьох місяців після закінчення бюджетного року призвело до зосередження Фондом на кінець 2017 року в дебіторській заборгованості 731,1 млн грн (51,5 відс. вартості договорів 2017 року, планова дата погашення – 20.03.2018), закриття якої відбувалося до кінця квітня 2018 року. Як наслідок, Головним управлінням Державної казначейської служби України в м. Києві складено 10 протоколів про порушення Фондом як розпорядником бюджетних коштів бюджетного законодавства. Крім того, з метою уникнення штрафних санкцій підприємствами повернено Фонду 3,2 млн грн передоплати, з них 0,8 млн грн – у 2018 році, що свідчить про відсутність обґрунтованих підстав для її перерахування;

- розподіл робочою групою Фонду (голова – заступник директора Фонду Кисляк І.О.) коштів між підприємствами для укладання договорів на забезпечення ТЗР і їх післягарантійний ремонт у 2017 році був довготривалим, проводився із самостійним виділенням пріоритетів за категоріями осіб і видів ТЗР та базувався у встановлених аудитором випадках на завищених даних про попередні замовлення, внесених підприємствами до ЦБІ. Як наслідок, на дату проведення розподілу підприємствам необґрунтовано додатково розподілено понад 58 млн грн на забезпечення ТЗР. Крім того, Рахункова палата констатує наявність високого рівня ризику корупції при розподілі коштів між підприємствами, що зумовлено внесенням підприємствами недостовірних даних до ЦБІ та ненаданням Фондом до аудиту окремих документів з цього питання.

6. Фондом (директор Линдюк О.А.) не використовувалися наявні контрольні повноваження, внаслідок чого не забезпечено в повному обсязі прийняття своєчасних і обґрунтованих управлінських рішень на всіх етапах – від формування умов договорів на забезпечення ТЗР до їх виконання

підприємствами. Незважаючи на те, що більшістю договорів передбачена відповідальність підприємств за неналежне виконання їх умов, Фондом штрафні санкції практично не застосовувалися, а за окремими договорами у частині права накладання штрафів за внесення підприємствами недостовірних відомостей про відкриття попередніх замовлень до ЦБІ застосувати їх було юридично неможливо. Це є ознакою певного корупційного середовища і негативно позначилося на реалізації прав осіб на забезпечення ТЗР, призвело до неефективного використання бюджетних коштів і недоотримання загальним фондом державного бюджету пені та штрафів за неналежне виконання підприємствами умов договорів на суму, за розрахунками, щонайменше 0,3 млн гривень. Як наслідок, за договорами 2017 року несвоєчасно закрито попередню оплату в сумі 26,2 млн грн, чотирма підприємствами видано ТЗР на суму 0,7 млн грн, види яких не передбачено договорами. Зокрема:

- умовами договорів не передбачено гарантійного терміну експлуатації ТЗР; відповідальності за порушення вимог Порядку визначення функціональних можливостей інваліда, дитини-інваліда, іншої особи з порушеннями функцій нижніх кінцівок, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 20.01.2015 № 37 (далі – Порядок № 37), і Порядку призначення технічних засобів реабілітації відповідно до функціональних можливостей особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю, постраждалого внаслідок АТО, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 11.04.2017 № 602 (далі – Порядок № 602), у частині правильності визначення функціональних можливостей особи при призначенні ПОВ, крісел колісних і засобів реабілітації; вимоги щодо послідовного за датою видачі формування актів з реєстрами та термінів їх опрацювання Фондом, що давало йому змогу зволікати з їх підписанням у строк до одного місяця і призводило до перерахунку на вимогу підприємств пені та штрафів за невиконання умов договорів за виставленими претензіями або взагалі їх уникнення. Так, сума повторної претензії, виставленої приватній фірмі «Теллус», зменшена внаслідок виключення суми неповерненої передоплати (3,5 мян грн) з 3595,6 тис. грн до 449,7 тис. грн, яку підприємство відмовилося сплатити з посиланням на своєчасне надання відповідних актів;

- окремі підприємства через недостатній контроль з боку Фонду та незастосування штрафів за невиконання окремих умов договорів порушували визначений Порядком № 321 20-денний термін виготовлення ПОВ на один-сім місяців, а також черговість при видачі ТЗР; включали до актів з реєстрами видані ТЗР померлим особам, що призвело до повернення Фонду 257,7 тис. грн; надавали неналежно оформлені документи для підтвердження обґрунтованості вартості виданих ТЗР, зокрема незатверджені калькуляції, що унеможливило встановлення дати їх видачі.

7. Органами соціального захисту населення не забезпечено дотримання чинного законодавства у сфері забезпечення осіб ТЗР. Як наслідок, факти порушень у частині ведення обліку осіб з обмеженими можливостями, повернення та списання ТЗР, заповнення особових карток і складання електронних направлень, а також формування кількісної потреби у ТЗР,

незважаючи на регулярність заходів Мінсоцполітики із підвищення кваліфікації кадрів і перевірок їх роботи, мають системний характер. Це створило ризики несвоєчасного забезпечення ТЗР осіб, які мають на це право, призвело до неналежного формування звітності з питань забезпечення та неефективного управління лише двома об'єктами (управлінням соціального захисту населення Соборної районної у м. Дніпрі ради і управлінням праці та соціального захисту населення Індустріальної районної у м. Дніпрі ради) матеріальними активами, придбаними коштом державного бюджету, на суму 178,9 тис. гривень. Разом з тим відсутність належного контролю за діяльністю МСЕК створює ризики необ'єктивного прийняття ними рішень щодо забезпечення осіб з інвалідністю конкретними видами ТЗР та неекономного використання бюджетних коштів.

За таких умов зміна з 07.04.2018 механізму забезпечення ТЗР, а також запровадження компенсації за окремі їх види без внесення відповідних змін до низки нормативно-правових актів з цього питання, положень органів соціального захисту населення та територіальних відділень Фонду в частині покладання на них нових повноважень і без практичного адаптування нового порядку призвели до відстрочення вже у 2018 році майже на півроку забезпечення окремих категорій населення ТЗР. Така ситуація, якщо не усунути недоліки в роботі органів соціального захисту населення та ЦБІ, може створити ризики неефективного використання бюджетних коштів, несвоєчасного забезпечення осіб ТЗР і ненадання їм компенсації.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації затвердити.

2. Про результати аудиту поінформувати Верховну Раду України.

3. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України і рекомендувати розглянути питання щодо:

- підготовки і подання на розгляд Верховної Ради України законопроекту про внесення змін до Закону України від 06.10.2005 № 2961 «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» (далі – Закон про реабілітацію) в частині виключення із частини сімнадцятої статті 26 норми про ліцензування діяльності протезно-ортопедичних підприємств, посилення на Декрет Кабінету Міністрів України від 10.05.1993 № 46-93 «Про стандартизацію і сертифікацію», який у зв'язку із закінченням строку дії втратив чинність з 01.01.2018; внесення змін до абзаців третього–четвертого частини другої статті 41 у частині уточнення органів, що забезпечують формування та підтримання інформаційних ресурсів у сфері реабілітації осіб з інвалідністю;

- приведення Положення про централізований банк даних з проблем інвалідності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від

16.02.2011 № 121, у відповідність із фактичним виконанням Мінсоцполітики, Фондом, підприємствами і органами соціального захисту населення функцій операторів ЦБІ;

- упорядкування переліку визначених Порядком № 321 пріоритетних видів ТЗР, на які спрямовуються бюджетні кошти, та забезпечення його відповідності категоріям осіб, які потребують забезпечення ТЗР;

- зобов'язання МОЗ посилити контроль за діяльністю МСЕК, ЛКК у частині визначення потреби осіб з інвалідністю у забезпеченні конкретним видом ТЗР;

- можливості передачі МОЗ повноважень щодо безкоштовного забезпечення відповідно до частини третьої статті 26 Закону України від 26.04.2011 № 2402 «Про охорону дитинства» дітей до 18 років ТЗР;

- зобов'язання Мінекономрозвитку, Мінсоцполітики та Державної регуляторної служби України забезпечити включення до Кваліфікаційних вимог умов щодо подання документів, що характеризують фінансовий стан підприємства, сертифікатів відповідності на ТЗР, перевірку обладнання, підтвердження атестації лікарів, проходження навчання фахівцями, безпосередньо задіяними у виготовленні протезів (ортезів), наявність необхідного обладнання, у т. ч. орендованого, інформації щодо запропонованої відпускної ціни ТЗР, потужності обладнання, що буде використовуватися для виготовлення ТЗР, а також договорів поставок у разі закупівлі ТЗР або комплектуючих у інших компаніях;

- притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні вимог законодавства та неефективному використанні бюджетних коштів.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати Мінсоцполітики та рекомендувати забезпечити усунення виявлених під час аудиту недоліків і виконати надані за результатами аудиту рекомендації:

- підготувати та подати на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції про внесення змін до:

- Закону про реабілітацію в частині виключення із частини сімнадцятої статті 26 норми про ліцензування діяльності протезно-ортопедичних підприємств, посилання на Декрет Кабінету Міністрів України від 10.05.1993 № 46-93 «Про стандартизацію і сертифікацію», який у зв'язку із закінченням строку дії втратив чинність з 01.01.2018; внесення змін до абзаців третього – четвертого частини другої статті 41 у частині уточнення органів, що забезпечують формування та підтримання інформаційних ресурсів у сфері реабілітації осіб з інвалідністю;

- Положення про централізований банк даних з проблем інвалідності щодо приведення у відповідність із фактичним виконанням Мінсоцполітики, Фондом, підприємствами і органами соціального захисту населення функцій операторів ЦБІ;

- Порядку № 321 з метою впорядкування переліку визначених пріоритетних видів ТЗР, на які спрямовуються бюджетні кошти, і забезпечення його відповідності категоріям осіб, які потребують забезпечення ТЗР;

- внести зміни до Наказу № 871 у частині встановлення термінів включення підприємств до переліку підприємств, що відповідають кваліфікаційним вимогам на виготовлення, постачання, ремонт та технічне обслуговування ТЗР, після надання рекомендацій Комісією, граничних строків проведення перевірок на підприємствах з дати прийняття такого рішення;

- у Кваліфікаційних вимогах, затверджених Наказом № 871, передбачити подання документів, що характеризують фінансовий стан підприємства, сертифікатів відповідності на ТЗР, перевірку обладнання, підтвердження атестації лікарів, проходження навчання фахівцями, безпосередньо задіяними у виготовленні протезів (ортезів), наявність необхідного обладнання, у т.ч. орендованого, інформації щодо запропонованої відпускної ціни-ТЗР, потужності обладнання, що буде використовуватися для виготовлення ТЗР, а також договорів поставок у разі закупівлі ТЗР або комплектуючих у інших компаніях;

- внести зміни до Положення про Експерту комісію в частині встановлення термінів подання документів і їх розгляду Експертною комісією; уточнення переліку документів, що обґрунтовують необхідність забезпечення особами ТЗР за ціною, що перевищує граничну, із чітким розмежуванням вимог залежно від видів ТЗР і способу виробництва, встановлення порядку дій уповноважених органів щодо відстеження виконання рішень Експертної комісії та своєчасного забезпечення осіб з інвалідністю ТЗР у разі прийняття позитивних рішень, а також приведення у відповідність із чинним законодавством застосованих термінів «інвалід», «дитина-інвалід»;

- забезпечити прискорене доопрацювання ЦБІ, а також посилений контроль за своєчасністю та коректністю внесення даних до ЦБІ підприємствами і органами соціального захисту населення;

- визначити порядок формування та ведення електронного каталогу-класифікатора;

- забезпечити детальне попереднє вивчення проектів нормативно-правових актів у разі необхідності зміни розмірів граничних цін та ТЗР і своєчасне їх затвердження;

- спільно з Фондом і залученими фахівцями, зокрема УкрНДІпротезуванням, підготувати для органів соціального захисту населення детальний перелік ТЗР із граничними цінами на них без об'єднання у групи;

- відпрацювати єдині методологічні підходи до формування показників кількісної та вартісної потреби та забезпечити достатній контроль за своєчасним коригуванням і достовірністю її обсягів;

- посилити контроль за плануванням видатків за КПКВК 2507030 у частині забезпечення окремих категорій ТЗР і станом їх здійснення, визначити порівняльні результативні показники, які б давали можливість оцінити обґрунтованість формування та задоволення потреби за видами ТЗР;

- забезпечити дотримання бюджетного законодавства при підготовці бюджетного запиту, складанні паспорта бюджетної програми і внесенні даних до звіту про його виконання;

- врахувати недоліки, які мали місце у питаннях передоплати, в умовах договорів 2017 року при організації забезпечення ТЗР за новим механізмом;
- змінити підходи до формування звіту про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 2507030 у частині забезпечення окремих категорій населення ТЗР з метою дотримання причинно-наслідкового зв'язку між виділеними асигнуваннями та виданими ТЗР;
- посилити контроль за виконанням органами соціального захисту населення покладених на них завдань та функцій з питань забезпечення окремих категорій населення ТЗР та послугами з післягарантійного ремонту;
- притягнути до відповідальності осіб, винних у порушенні вимог законодавства, неефективному використанні бюджетних коштів;
- врахувати ідентифіковані під час аудиту ризику при реалізації нового механізму забезпечення окремих категорій населення ТЗР, визначити засоби управління ними, посадових осіб, відповідальних за кожний напрям, регулярний їх моніторинг та переоцінку.

5. Повідомити Національну поліцію України про виявлені ознаки кримінального правопорушення, встановленого статтею 366 Кримінального кодексу України, у частині маніпулювання Київським казенним експериментальним протезно-ортопедичним підприємством (директор Страшний С. А.), Одеським казенним експериментальним протезно-ортопедичним підприємством (директори Лосева В. Є., Русавський О. П.) і Хмельницьким державним експериментальним протезно-ортопедичним підприємством (директор Лішук І. В.) датами видачі ТЗР, що призвело до відстрочення права осіб на наступну своєчасну заміну ТЗР і порушення принципів бухгалтерського обліку.

6. Рекомендувати Міністру соціальної політики України у місячний термін організувати проведення службового розслідування у частині:

- встановлення відповідальних за підготовку та видання наказу Мінсоцполітики від 29.01.2016 № 59 «Про організацію забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації» зі змінами (у ред. з 28.03.2017 і з 16.06.2017) як акта, що збільшив видатки бюджету. Поінформувати Рахункову палату щодо результатів проведеного розслідування і повноти вжитих заходів; задокументовані факти, де вбачаються ознаки правопорушень, передати Національному антикорупційному бюро України або іншим правоохоронним органам згідно з компетенцією;

- перевірки стану виконання договору на 2017 рік між Фондом соціального захисту інвалідів і приватною фірмою «Теллус», що не був наданий до аудиту посадовими особами Фонду соціального захисту інвалідів на запит контрольної групи Рахункової палати. Повідомити Рахункову палату про вжиті заходи і притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні законодавства, та за наявності підстав поінформувати правоохоронні органи;

- фактів завищення вартісної потреби в протезно-ортопедичних виробках на 2017 рік. Повідомити Рахункову палату про вжиті заходи і притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні законодавства.

7. Звіт про результати аудиту, рішення Рахункової палати та результати його розгляду оприлюднити на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

8. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Невідомого В. І.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан